

Surt el divendres

LA TRALLA

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en matèries relligioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSEMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

¡FÉUVOS ENRERA!

La lluyta va prenent extensió. L'acció revolucionària de la Solidaritat Catalana ressona en tots els àmbits de la terra catalana. L'ànima nacional fuetjada per les seguides maldats dels tirans idiotes, vibra y's redressa ferida en lo més íntim dels seus amors, y en lo més viu dels seus interessos que son la vida material de tot el poble, la subsistència de pobres y de rics, la llevor del treball honrat de la nació oprimida.

No volen que treballém; tenen enveja de les nostres energies, tenen gelosia dels forns muscles de la nostra gent. El setge de 1714, s'es devingut de nou. Per la fam volen reduhirnos, y les seves concienses enduredes no pensen ab que son autors del crim odiós de robar el pá als pobres, el treball als obrers.

Y'ns volen fer germans y volen assassinar-nos!

Els obrers catalans comensen a véure les iniquines centralistes y sa forsa poderosa se junta a totes les forces actives de Catalunya.

Ab motiu dels tractats comercials, veurém a la nostra terra l'acte corprenedor de la acció comú entre proletaris y patrons, puig que venentse la nostra industria a estrangeres mans, furten el pá dels uns y dels altres y de Catalunya tota.

El poble catalá no callará, no, devant del nou atentat que's vol cometre! Som els etèrns rebels que no volém el peu ignominiós al demunt del nostre pit honrat. Som els revolucionaris de totes èpoques que'ns expolsém els tirans que'ns assetgen. Som els triomfadors que enderrocarém les altures sostingudes per miseries y crims, ab els malls de nostres forges, ab els picots de nostres pedreres.

Som en el moment del reviu y no'ns atuhirá la lluyta. La acceptém, plena, renyida y si convé sagnanta. No regularém a les villanies, ni socombirém en les desfeites properes, que la vida que vos fuig s'enrobusteix en nosaltres, que som els forts, els que treballém; son els febles els que esperen la nóminal!

Comediants insensats de la trágica comedia! Pobres d'enteniment que saben jugar a bisbes y teniu por de jugar a soldats! Cobarts alevosos que heu acaparada la forsa y foragitada la rahó y la inteligencia! Féuvos enrera ab vostres disfresses ridícoles que passa la Catalunya Sobirana!

GNOM

El Congrés Internacional de la Llengua Catalana

Els Catalans dignificant a Catalunya; y 'ls altres, sota l'arbre de la solitut, cantant la *Soled-soled* — *triste de mi!*

REVISIÓ

No'ns cansarém de posar aquest mot en les nostres planes un y cent cops cada setmana, mentres la veu justa d'aquesta petició no sigui escoltada y satisfeta. Are mateix se torna a parlar ab insistència d'un indult general pels delictes polítichs, en quin hi anirá comprés En Manau. Mes així y tot, nosaltres, que jamay hem tergiversat les lleys, som els que demaném el seu fidel compliment. Un perdó serà una injusticia porque legalisarà la condemna d'un ignoscent. Una sincera y terminant rehabilitació serà un acte d'alta justícia que posarà les coses en el seu lloch. Aixó volém nosaltres.

Mes si ve la gràcia de que tant se parla avuy la acceptarém a pesar de tot. La acceptarém porque així com tenim de sofrir, mal que'ns pesi, els insults que'ns perjudiquen, podem perfectament acceptar els que'ns beneficien. Al fi y al cap qui paga ab la única moneda de que pot disposar no está obligat a més. Hem de dirho clarament pera prevenir lo que vingui. Però ab aixó hi afegim també que'ls desitjos de Catalunya serán satisfets ab

aquest indult en la seva part material, mes no en la seva dignitat que restará igualment ofesa mentres no's deixi el pas lliure y franch a la Veritat.

Consti, donchs, que la nostra protesta no defalleix. La sostenim ab la mateixa energia. Sabém, además, ab satisfacció que bon nombre d'entitats catalanistes l'han acullida, y a son fi s'han comensat alguns treballs. Però de una manera molt especial: hem de fer menció de la honorable Unió Catalanista, que ab l'entusiasme y enteresa que la caracteriza, s'ha fet seva la nostra proposició y está disposada a posarla a la práctica.

Nosaltres particularment remerciém de tot cor a la entitat capdal del Catalanisme, bo y dirigintnos a tots els catalans aymants de justícia cridant la seva cooperació a la magnífica obra.

Creyéim que'l poble catalá sabrá tornar als temps de la seva *Justicia Catalana*.

LA LLENGUA CATALANA

Dimecres quedá clos el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Les solemnes sessions y les espléndides festes, porten ab la triste-

sa del seu açabament l'anyoransa del grat recort que deixen en tots els catalans aymants de la seva patria.

Mes ve ab ella la satisfacció d'un deber complert. Sabém que'l Congrés no ha deixat acabada un' obra definitiva. Pero no's pot negar qu' aquest acte trascendental, ha instalat un principi de conseqüenses importantíssimes.

Ell ha sigut la consagració dels exèrcits de la patria. El Congrés de la Llengua Catalana ab els seus propòsits de reconstruir y purificar la parla de nostre poble, no ha fet més que afirmar integralment la personalitat nacional de Catalunya y armarla de nobles instruments pera que avansi

com sempre vers la conquesta de les seves llibertats.

Per això nosaltres, els de LA TRALLA qu' en totes les ocasions, hem dit que les revoltes modernes s' han de realitzar per la força de la intel·ligència, que la rahó ha de presidir totes les nostres accions y que la lògica de la realitat ha d' inspirarles, no podem de cap manera negar la nostra adhesió y l' nostre entusiasme per aquest gest magnànic dels intel·lectuals catalans, consensuats d' aquelles justes paraules del congressista catèdric de la Universitat de Pavia, doctor Gameiro:

"La patria pot defensarse més bé ab la llengua que ab la espasa"

Benvinguda sia la venerable unió que 'ls lluytadors acabem de rebre del Congrés. Y Vosaltres eminències científiques qu' honreu la patria y sabis il·lustres que 'ns haveu distingit ab la vostra visita: rebeu dels soldats a qui heu armat cavallers, la ferma promesa de que la nostra obra será eternament lliure de taques y estigmes, perquè tots sabrem cubri-la de la sanch nostra avans de que s' embruti ab el verí dels altres.

Y que hi vagi ab aquesta la de LA TRALLA que estenen als forasters y als organitzadors l' encaixada del seu efecte, se prepara pera continuar la seva campanya de llibertat y dignificació catalanes.

El de més llengua

Don alacandro, á vegades els que tenim la missió d' escriure versos ó prosa de cualsevulga color, perdém l' estrep y l' orems y disfressém la rahó, perquè sentim dominarnos de malehides passions, y aixó no vull que segueixi, avuy que tinc ocasió de demostrarte, alacandro, que si be es cert que jo soch un enemich d' are y sempre, no'm destarota aquest cop l' engegament del sectari que sol jurar guerra á mort. Vull concedirte justícia, vull ser veridich del tot: ja fa dies y setmanes que fins et senten els morts, al protestar de la infamia que varen fer-te ab aixó del gran Congrés de la llengua, un acte ferm y seriós que haurá enaltit Catalunya davant les altres nacions. Tú que jo sé que tens mèrits, tú que en efecte tens dots, naturalment mereixies que't reservessin un lloch, perquè, veyám, que s' acostin els venerables senyors que han dut amunt aquesta obra, y que'ns demostrin que no tens la aptitud necessaria per... llenguejar més que tots. ¿Quí té la llengua més llarga? ¿quí té més llengua del món? Tú vares dir mil vegades en ple Congrés, cridant molt, que faries mandonguilles del tinent Portas famós, y en efecte als quatre dies, allí á la Puerta del Sol, en Portas va esbossinar-te més d' un mestre de bastó, vares parlar de la tea que incendiaria de cop la ciutat de Barcelona, y efectivament sinó que les bombes s' hi trobaven duraria encare 'l foch. Vares anunciar la setxa de la gran revolució, que's menjaria ministres y diputats y buròts, y lo que es jo no'm recordo que tú hagis fet res d' aixó. Vares jurar en un miting que's va celebrar á Palamós, que ni en bandeja de plata jamay, en cap ocasió, acceptaries un' acta per ficar nas á les Corts, y has mantingut la paraula com ho sabs tú y ho sé jo, has acceptat controvèrsies, l' has empassat perdigots sense ni casi plumarlos, y als de LA TRALLA cent cops ens has dit sapos, bandidos y renacuajos y tot sempre ab la llengua mateixa, sempre movent molt soroll, donchs jo protesto y ho sento perquè hi hauria rahó, y es natural que hi figurí per divertir les sessions, en un assumpte de llengues, el de més llengua del món.

PEP DE LA TRALLA

EN JOAN B. ALSINA

(pseudónim Redena)

Deixémela fer á mí, amichs meus, la noticia del bon amich, del entusiasta company que la mort ens ha pres en els més gentils anys de la vida. Deixémel desfogar el cor apesarat per aquesta mort inesperada, á mí, que en les llunyanies del desterro sento més profunda la buidor que ha deixat!

L' Alsina era un d' aquells companys que no poden reemplaçar-se. Jove, jovenet encare, tenia 'l somriure de nen als llavis y la reflexió del home que arriba, als ulls.

Ab ell hi veyem y hi parlavem seriament. Tenia les dues personalitats: del infant que se'n va y del home que neix, y era un home infant. Y com infant era agradós de presencia y com á home era atrayent de esperit.

Tots els que heu llegit ab goig les séves *Filosofies Tòxiques* l' hauriau cregut un vell de seixanta anys. Fill dels barris menestrals de la antiga ciutat, era tot ell un menestral, y en els ayres encongits del carrer de Basea begué primerament en les aficions literaries del seu pare, nostre bon amich en Pere Alsina y Combas, y més tart enamorat de les filigranes d' en Vilanova, vehí del mateix carrer, s' havia format sa primera personalitat literaria prometedora com poques.

A LA TRALLA 'l varem conèixer...

Vos ho vuy explicar.

Erem un dia tots plegats á la Redacció. Jo repassava el feix d' original arribat, y entre plech y plech vaig deturarme en unes quartilles netes, escrites ab lletra clara y llegible.

Mentres els companys feyen pàgina (fer pàgina vol dir empescarse els ninots), jo llegia, llegia ab interès aquelles correctes línies, totes plenes d' un gran sentiment... Parlaven de les il·lusions dels pares que disfressen de República á les séves filletes, y hi havia en aquell escrit una tan delicada psicologia infantil, que sense pensarmhi vaig cridar als companys de redacció.

—Noys! Escolteu aixó.—

Y vaig llegir-lo y tots varem restar encantats, sentint una gran simpatia pera l' inconegut autor. Inconegut, sí, puig tenint l' Alsina amistat ab mí, va enviar el seu original firmat ab pseudónim y sense dirmen un mot.

Al cap de quatre ó cinch dies vaig trobar al Alsina al *Orfeó Catalá*, (del qual n' era antich y entusiasta chorista, havent format en la secció de noys y are darrerament á la corda de baixos).

L' Alsina me parlá de LA TRALLA. Va dir-me si havia rebut un treball aixís y aixás... Y, tinch d' esser franch, vaig duplicar de que tan belles pàgines fossin escrites d' aquell jovenet que enrogí quan li vaig elogiar el seu treball.

Desde aquell dia l' Alsina prengué part en les nostres llyutes, en les nostres penes y alegries: era un company adicte, enamorat de LA TRALLA, y hi trevallava ab fe y coratge, hi posava 'l cor y l' ànima, el seu cor tendre ple de bons sentiments, la seva ànima encesa de sant amor per Catalunya.

Quan el desterro m' allunyá de la nostra volguda Patria, LA TRALLA estava sospesa. Dia per altre rebia carta del Alsina; en cada carta un projecte, un medi pera poder tornar á fer apareixer el nostre estimat setmanari...

Darrerament vaig rebre una lletra d' ell que feya catorze pàgines. Y encare al acabar me deya: Aquesta es el prólech d' una que'n tinch comensada... y que'l malhaurat no ha pogut acabar.

L' Alsina se feya estimar y á LA TRALLA tots l' estimavem, tots estimém avuy la seva memoria, tots l' hem plorat ab llàgrimes sinceres. Jove y novensá no tenia encare un nom, però jo, en justícia, dech afirmar que cal que tots el plorém, puig la seva ploma admirablement dócil á la seva fantasia de

literat, hauria escrit més tart pàgines que haurien avaluat la nostra literatura; cal que tots el plorém puig que ses conviccions y sos entusiasmes, haurien donat un fervent apóstol á les nostres idees!

La mort ens l' ha pres ben d' hora, massa d' hora! LA TRALLA demana als seus lectors un recort pera'l company que'ns ha deixat, y ofereix á la seva disortada familia tot el dolor que vessa dels nostres cors.

Reposi en pau 'l malaguanyat amich!

JOSEPH M.ª FOLCH Y TORRES

Despedida (1)

Adeu primavera
el goig de les flors,
ab tu fuig la vida
y 'ls perfums d' amor.

Ja de flors marcides
ple mon jardí 'n veig,
y al bosch ja no sento
el dols xerroteig;
les aus ja no canten
tan bella cansó,
que no 'ls hi plau gayre
l' ubriaga caló.

Mon cor ja t' anyora
quan ve 'l temps aquest:
¡Adeu primavera!
¡Retorna ben prest!

JOAN B. ALSINA

Any 1899.

¿Contra l'anarquisme?

Definitivament hem arribat á l' època de transició. Les dues modalitats que representen l' ahir y 'l demá se posen francament de cara á cara y 's disposen á lliurar lleal combat.

Tota la gamma de les presents situacions; tota la representació de les institucions que constitueixen el sistema actual de la vida; se conflueixen en amical assemblea pera deturar ab má ferma l' onada invasora dels ideals del pervindre, que venen á ensorrar totes les exageracions d' injustícia á que 'ns ha conduhit l' excés d' un règim.

Els representants dels actuals estats constituhits veuen propera la seva derrota y pretenen deturar-la. Pera lograrho posen á contribució dels seus propòsits quantiosos recursos pecuniaris ab quins adquiriran els serveys dels que poden il·luminar ó fer entendre á l' humanitat que les modernes teories llibertaries li serien altament perjudicials per constituir una equivocació doctrinaria que fins avuy s' ha propagat per que ningú l' ha combatut. Conten també ab tota la força del poder temporal de que disfruten; tenen á la llur disposició els formidables elements de l' ignoransa y l' fanatisme fortament arrelats encare en bona part del poble, y desitjen aprofitarse d' aquesta força que 'ls resta.

Mes ells no volen veure la realitat de les coses y totes llurs accions serán tant inútils com les aventures del Quixot. Per aixó difícilment podien trovar fora de Madrid un lloch ab més caràcter pera reunir-se ab aquest objecte. Fant molt bé les escurrialles de la tiranísació moderna en reunir-se al palau clàssic de la tiranía; al bressol del feudalisme més desenfrenat del món; á la matriu que produhí la Inquisició; al cervell qu' engendrará la llei de jurisdiccions. Allí estarán al seu lloch. Qui sab si en altres terres la veritat els hauria sigut massa aviat coneguda. Allí no 's veuen may les coses tal com son, sino del color que les pinta la fantasia del malalt. Per aixó els delegats de les potenses que volen reprimir l' anarquisme realisarán allí tranquils y satisfactoriament la seva gestació sense sapiguer que'ls efectes del seu fruyt se perdrán inútilment per l' espay.

Allí veurán menys qu' en altres llocs les lleys inexorables de la Naturalesa. No voldrán recordarse dels tenses en que ells estaven á la oposició y parlaven d' avens y de dignitat pera imposarse á lo que aleshores devia caure perquè ja havia complert el seu fi. No 's recordará l' Iglesia Romana que defensava la separació de l' Iglesia ab l' Estat quan l' Estat de Roma protegia la religió pagana y perseguia á la catòlica; no 's recordarán els constitucionalistes de les revoltes sangnantes que preludiaren el seu triomf pera abolir denigrants absolutismes; ni 's recordará la magistratura del esfors que precedí á la seva implantació pera esborrar les iniquitats de l' antiga Justicia. Voldrán fer creure que l' humanitat si no ha conquerit ja tot el perfeccionament possible, está en vies de conquerir-lo per medi del actual sistema. Voldrán presentar com

(1) De quan l' Alsina tenia 13 anys. A LA TRALLA

á un perill esgarriós lo que 's únicament l' expressió d' una nova mentalitat en les transformacions continuades de l' humanitat. Pero no lograrán res de positiu. La humanitat sufrirá transformacions mentres existeixi y la Rahó y la Ciensa triomfarán sempre contra les pretensions dels que vulguin ofegarles ab son despotisme massa infantívola pera la Mare Eterna. Avuy ja no es l' Assia la mestressa de la civilisació; ja no totes les nacions son subjectades per un sol poble; ja no 's pot negar que la Terra gira al voltant del Sol mal que s' hagués empresonat á Galileu, ni que més enllá de l' Atlántich hi han terres poblades mal que Colón fos tractat de boig.

Igualment passarà ab les noves aspiracions d' un just perfeccionament y millorament social. No volém determinar si son ó no acceptables les que avuy se prediquen, pero hem de dir que tot lo que neix d' un sentiment noble de regeneració y purificació humanes d' avens y germanor, s' imposará contra totes les campanyes rahonades y sangnantes dels homes perquè 's fruyt de la Naturalesa.

Aixís com els pobles naturals s' imposarán indefectiblement contra les unificacions arbitràries, tots els homes s' imposarán també contra les tiranies indignes.

PERE B. TARRAGÓ

Contestant á una carta

Hem rebut una carta d' un soci del "Centre Republicá Federalista del segon districte", en la que manifesta son criteri antisolidari, dihent que no volen anar junts ab reaccionaris ni ab buscadors d' actes.

Donchs miri: á LA TRALLA no som ni una cosa ni altra; sempre hem predicat la vera llibertat pera'ls homes y pera'ls pobles, y ningú 'ns podrà dir ni are ni may que haguém anat derrera de cap acta.

La solidaritat es solzament una aliansa ofensiva y defensiva de tots els catalans que estimen á Catalunya; defensiva no solzament pera lo que fa referensa á una llei especial que'ns lliga la paraula y la ploma, sino també de totes les estorsions que'ls governs centrals poden intentar en nostre perjudici; y ofensiva pera fer la guerra al caciquisme, escumbrant de nostra terra tot lo que fassi pudó de *cunero*; y tothom que formi en la antisolidaritat, de la que formen part els lerrouxos, els Sagniers y 'ls Godós, y 'ls diaris *progreso*, *liberal*, *Vanguardia*, *diario de Barcelona*, y les entitats "Casa del Pueblo", "Centre Republicá Federalista del segon districte", "Centro Monárquico", "Comité de defensa social", etc., etc., naturalment que trevallan en favor de la llei de jurisdiccions y demés que han vingut, vinguin ó puguin venir, del caciquisme y cunerisme.

Y aixó ho fa el firmant de dita carta encare que no vulgui, puig del modo com se han posat les coses sols se pot estar ab Catalunya ó en contra de Catalunya.

No fem constar el nom del firmant puig no'ns ha autorisat pera ferho; ademés de que, com en sa carta diu que ell ab en lerroux hi anirà solzament com y fins ahont li convingui, demostra que no es lerrouxista incondicional, y que ell, per exemple, no hauria anat á assaltar el domicili dels germans Cleveland, ni á agredir á traició á nostre amich en Joan Llorens al carrer de Montesión, y aquesta declaració li podia fer molt mal pera'l concepte en que'l tindria l' ex-emperador y sa guardia pretoriana.

Peró nosaltres creyém que ab en lerroux no pot ni deu anarse enloch; la seva historia particular s' ha d' agafar ab pinses pera no empastifarse els dits. L' edicte del jutjat d' Albacete, el follet *Farsantes sin careta* firmat per l' anarquista Apolo, (un dels caixistes de la seva impremta que no podia cobrar els jornals), els 40.000 duros de la Argentina que ningú sab en qué s' han empleat, y tantes altres bruticies que podriem especificar ho demostren prou clar; y en quant á la seva historia política, tot lo que ha fet s' ha reduhit á dir que no volia esser diputat y presentar-se per Barcelona; á prometre cada any el *pavo republicano*; á parlar de cremar Barcelona; á dir que volia governar (article *Al pueblo*); á incitar á cremar la impremta de *La Veu* y el local de la Lliga (article *El alma en los labios*); á incitar á ne'ls seus á agredir á qui li ha fet nosa; en callar quan la llei de jurisdiccions, y ara últimament en fer la guerra á la Solidaritat, defensant, per lo tant, el caciquisme.

Per aixó dihem que ab homes aixís no's deu anar enloch; no compreném com un centre que's diu federal, encare que may hagi fet cap acte que ho demostrí, pugui apoyarlo directa ni indirectament.

UN FEDERAL

Els dos exèrcits

El fruit de Solidaritat, resa d'una manera irrefutable aquest dilema. La jornada del 20 de Maig agrupà els homes en dos exèrcits, que s'aparellen a la lluita definitiva. L'exèrcit de la Vida i l'exèrcit de la Mort.

El primer, aixecant la bandera de la pau social, deixà en banda totes les misèries humanes, les rencunies que oprimien sos pensaments, les lluites infecondes que barraven la lliure acció de ses voluntats i tot quant entelava son esperit d'homes aptes per les reivindicacions modernes. Els homes que formen aquest moviment d'acció nacional, al agermanar-se no han abdicat en res dels seus ideals; al contrari, els han dignificat i els han enrobustit unificantlos sota una mateixa aspiració secular.

L'enemich d'uns i altres era el mateix: la tirania; el desitj de tots: la llibertat.

Completament distanciat, la tirania deixava sentir en uns i altres els fragells pertorbadors i les amenasses constants a sos drets primordials, sagratíssims drets a la vida. La llibertat cada cop s'atrasava més i més i se veia escarnida per la intransigència dels fanàtics. La unió de totes les voluntats ha vingut a legalisar i reconeixer la personalitat catalana.

Ha calgut empró que l'enemich se mostrés ab la draconiana feresa i mala sanch d'esbirro absolut. Per una volta ha tingut la debilitat de mostrarse tal com es. Cal agrairli aquesta revelació que al exteriorisarse ha il·luminat els cervells de tots, fentlos combregar ab una aspiració reivindicadora.

L'exèrcit de la vida ha sumat totes les consciences nobles y honrades, s'han allargat les mans fraternalment encaixant per l'amor de Catalunya; el bresol matern ha remogut la sanch dels qui inconscientment un jorn l'oblidaven per enmatllevarne un altre que no havia guardat son primer son.

L'exèrcit de la vida, impetuós y seré, ab aquella serenó dels plàcids dies primaverals que's veuen il·luminats per el sol que vivifica la llevar que's nodreix en la terra mare, avansa compacta, confraternisat per la mateixa llum ideal, sentintse inondat per la sublimitat d'un amor altruista y redemptor. Com onada imponent reventà les rescloses de tots els mesquins personalismes y l'exèrcit poble, avansà de cara a Llevant, de cara a la llum; fitant l'Orient desitjat, com cercant tota la magestuosa soberania de les centúries passades.

Els homes, cada hu tornà a ses llars, net del pecat social. Tots pensaven com avans, empro un gran sentiment humà feu fondre les consciencies de tots en un desitj de ferma voluntat. L'exèrcit de la vida era el poble nacionalista que se sentia català d'arrel y soca. El dever de la toleransa agrupà els homes; l'amor a Catalunya abraçà als catalans; el desitj de llibertat, fongué en una sola realitat, totes les consciencies y esperits dels homes que sacrificaven llurs passions, enfront del altar magnànim de la Dea triomfadora.

Fou un jorn de voluntat sobirana; una revelació del Jo VULL natural y lògic, d'un poble digne que odia els servilismes que'l denigran.

¿Qui desfa l'abracada? ¿Qui esborra el marvellós encís d'aquella comunió social?

L'exèrcit de la Mort, enemich manifest que'l combat descaradament pot ferir-lo lleument, may matarlo, ni durlo tansols a l'agonia per un instant.

L'exèrcit de la Mort, també s'agrupà, marxant impacients vers a Ponent per aturar l'últim borrall del sol agònic; y avansà entre les tenebres, en la trista solitud dels sojorns hivernals. Serres enllà s'estimava tota una etapa d'odis y rencunies personals. Les darreres clarors morien vensudes per la diáfana celistia que brotava del pensament del exèrcit de la Vida; l'exèrcit de la Mort, furgant dins les nocturnes ombres, espaternega convulsiu, enlluernat per el nimbe aurífic d'un nou sol de santa Justícia.

L'exèrcit de la Vida, ab son esforç immortalisa y garanteix la Catalunya progressiva del avenir.

L'exèrcit de la Mort, pretén aturar aquesta immortalisació car al ser triomfadora, enterra per sempre totes les oligarquies y totes les humiliacions d'un desventurat paréntesis a la historia patria.

La testa de la serp que encarna l'exèrcit de la Mort, caygué rodolant al cop de la branca d'olivera en mans del exèrcit de la Vida.... La cua encare bota ab mórbides convulsions... encare feréix... empro va desengrantant y prompte quedarà freda, com una massa de podridura repulsiva.

LL. MANAU Y AVELLANET

Les festes del Congrès

La llengua catalana ja no es la llengua de *cuatro locos*; ja no es un *dialecto*; ja no es la joguina d'un *joch de flors* y de *certamen*; es la llengua d'un poble.

Y ho es perque ho ha dit la Ciensa. Tots els que ho diguerem avans d'ella ja ho sabiem; pero era necessari y convenient que ho digués ab la solemnitat d'avuy pera que aquesta afirmació estigués lliure del prejudici dels apassionaments que sempre entranya lo que's dit per un nucli de tendències determinades.

Y aquest cop la Ciensa, ratificant la seva acció de portantve fidel de la Veritat, no ha fet altre cosa que portar a la llum del Sol, per les intelligenses escullides, lo que ja de temps estava dintre l'ànima mateixa del poble.

Les festes ab que aquest l'ha solemnizada en son la millor prova. Tots serverem el recort més grat d'aquella sessió inaugural de les tasques del Congrès. Aquella única ornamentació de sala, era ja la síntesis més perfecta del esperit qu'allí bategava. Era una ampla y sola bandera de la terra que d'un cop cobrirelava a tots els representants dels pobles germans, y dels forasters, ab els que parlaven la de Catalunya. Un sol sentiment conduïa totes les consciencies, com un sol doser amparava totes les testes: La Llengua y la Bandera de Catalunya. Veyeu allí com parlaven de la llengua nostra les eminències dels més cultes països y com ella brollava dels més diversos llavis deixant ab llibertat l'accent y la fonètica particulars com si a pesar d'aquella comú unió volgués també respectar el segell característich de totes les modalitats nacionals que allí s'acoblaven. Y en tant les salutacions als hostes ressonaven esplendorosament, els elogis a la nostra llengua produhien impetuoses explosions d'unànims entussiasmes y en ella la Ciensa y la Patria caminaven amorosament aprellats vers el maridatge que ha de donarnos fruyts de valor immens.

La *Garden Party* celebrat el diumenge al *Parch Güell* fou una nova prova de la germanor y l'comú sentiment que regnaven en absolut.

Fou aquella festa, com casi totes les que d'importansa ha celebrat al ayre lliure la Catalunya renaixent, contrariada pel temps perillós de la tarde. Mes aixís y tot la concurrensa fou nombrosíssima. Les multituds compostes de les diversitats socials més pronunciades invadiren majestuosament els hermosos jardins, expansionantse dansant el ball nacional y fruhint les cantades de les nostres entitats chorals, més en el fons d'aquelles manifestacions hi havia un nuvol d'odi contra 'ls ofegadors d'aquella ànima nostra que no sempre se pot exteriorisar com desitja... un nuvol d'odi com aquells que amagaren els seus raigs del Sol durant la tarde per fer recordansa als catalans de que aquestes rialles no son encare les del triomf definitiu... Y mentres tant un estel solitari en forma d'estrella s'aixecava pel demunt de la multitud emportantse les mirades esperensadores de tothom.

Les Festes del Teatre Català, celebrades a Romea y al Principal han sigut també una eloqüent mostra de l'entussiasme y sobretot de l'intensitat de la nostra literatura de quina els hostes forasters pogueren obtenirne un complert coneixement.

Aquesta ha sigut també confirmada per la Exposició Bibliogràfica que s'ha vist forsa concorreguda y en quina s'hi exposen infinitat d'exemplars.

La Festa de la Música Catalana se pot dir qu'ha sigut la més important solemnitat de totes les festes. Les notes tendres de la nostra música popular; la intensitat artística de la moderna y l'excelent interpretació que sab donar l'Orfeó Català a les produccions dels grans mestres estrangers, formaren un espléndit ramell que fou sens dupte l'ofrena més galana ab que Catalunya ha obsequiat als congressistes de fora casa.

Del ápat celebrat al Tibidabo poca cosa hem de dirne després de la detallada ressenya que d'ell n'ha fet la premsa diària. Consignem, no més, que no fou gens inferior a les altres.

De lo que falta celebrar desde l'hora en que escrivim aquestes ratlles, no podem tampoch esperarne cap fracàs. Aixís ho creyem sense por d'equivocarnos.

Y totes aquestes mostres exuberants de vitalitat catalana porten en l'ànim de tots la reconfortació més feconda. Som un poble que sent, que pensa y que festeja l'aubada de la seva expressió correcta y justa que serà la eclosió de la seva potencialitat nacional.

Catalans: Nosaltres que tenim ja una parla ben definida y ben nostra podem fer de-

cidida y pública reclamació dels drets que ns pertaneixen. Ja no tenim rahó de callar. Es hora de que parlém y exigim.

Pero pararelament ab aquesta acció procurém no embrutir el sagrat tresor que tenim. No volguém jamay que ab la nostra llengua s'hi cantin *guajiras*, s'hi escriguin *sucesos* ni s'hi articulin lleys de Jurisdiccions. Sols aixís obtindrem que l'nostre filòsof nacional del avenir en lloch de crear un héroe boig com ho feu Cervantes, sintetisi al nostre poble en la figura de la Llibertat, l'Amor y la Justícia.

Aquesta es l'obra del Congrès.

El "Jo vuy,"

Hem rebut les següents adhesions, además de les ja publicades y de les que ab gust donem compte:

Comité Republicano Federal de Sant Feliu de Guixols; Avenç Nacionalista Republicà de Sant Andreu; periódich *Marra-mau*...

Als nacionalistes cantayres

Sortós del poble que canta. Ell s'enlayra de les misèries de la vida; es lo cant, com lo brodat, l'ornament del viure, un afany vers quelcòm milló, pur, un raig d'ideal entre la prosa. Es lo cantayre, com un sembrador de la bonesa de que se sent lo cor plé. Per aixó canten les mares omplint l'ayre de armonia sens igual; per aixó quan estém alegres se ns en pugen als llabis les cançons; per aixó 'ls pobles perpetuen en cants les seves alegries al ensemps que 'ls dols, que dols y goigs al tornarse cants son com lo tresor qu'escampen a mans plenes els cantayres pera l'llur goig y dels que ho escolten. Ja sé que hi ha esperits, que deuen estar plens d'ombres y glaç, que tenen per temps perdut y criaturades, l'apendre cançons y cantarles, pero aquets qu'aixís pensen sols son dignes de planyer. Una de les glories més grans ab que ens homrem els catalans es l'haver produhit la nostra terra un home a qui la humanitat encarnada en Catalalunya, deu la redempció de moltíssims homes, y aquesta redempció la va realisar en Clavé, ensenyant de cantar al poble. No's pot negar que en Clavé va trobarse en un país y ab uns homes, prompte a rebre tan bona sembrada, donchs es bell a tot serho, contemplar als nostres trevalladors, esmersant part del temps d'un repós ben guanyat, en aplegar-se, molts cops de la manera més ingènua y casulana, en un chor, que sens cap presunció no té altre finalitat (ni la pot tindre més gran) que la d'esplaiarse y estendre pel llur barri ó poblet, llurs cants. Son aquets homes uns idealistes, uns bons, diria uns perfectes. Més aquets cantayres, en la seva ingenuitat, cauhen en un erro del que no'n son ells els culpables, donchs si no han gaudit d'una situació que 'ls hagi permès l'instruirse degudament, no se 'ls pot retreure l'que massa sovint no siguin llurs cants, uns patrons de bellesa, ó que l'llur sentiment estigui bon xich enfarfat. Y encare hi ha altre cosa pitjor y es lo tindre per afinat l'empatollarse en llengua forastera, cantamentes que no entenen ó no parlen bé. (1)

S'ha de reconeixer, que d'entre aquets cantayres anònims ne surten y més sovint del que's creuria, un bon creador de cançons, generalment senyalantse en la ironia ó humorisme, no comentent ab aytais calificacions les cobles ó cançons personalíssimes y de combat. Pro aquets chors moltes vegades ni saben qu'existeixin cants com "L'Emigrant," ó "L'Enterro," y si coneixen encare qualques de les nostres bellíssimes cançons populars per haberles sentides a llurs dones (avies, y mares), no les creuhen dignes d'esser tretes al públich.

Se'm dirá que fan tasca bona, els orfeons de que per sort se va guarnint Catalunya, pro tot y admirantlos com el qui més, avuy com avuy als ulls d'aquests humils cantayres son cosa pera paladars més afinats, y 'ls llurs cants com massa treballats.

Aquest erro que convé desfer, per la cultura del nostre poble, s'esvahirá ben aviat ja que no té fonament, si les associacions nacionalistes organissin, principalment en els pobles centres de treball mecánich, com els pobles agregats, audicions ja en llurs locals, pro milló en les places y carrers, els vespres dels dissaptes, tardes de festa etc. etc., quins cantayres organissin com a chor, y no gayre nombrós, ja fos ab l'objecte d'obsequi, serenada etc. a un centre ó personalitat, farien aficionar als oyents als cants

(1) Valg deixar parat al dirli a un d'aquets cantayres qu'era més bell el cantar en català, com ell creya sens gosar afirmarho.

populars y a les belles composicions de molts autors, honra de Catalunya.

Una cosa per l'istil ja ha fet l'Orfeó Català, Catalunya Nova, y no sé si cap més, pro sens que's prengui per censura, ó presumpció meua, crech que s'ha de fer en molta més quantitat, y millor organisant, aixís com hi ha propagandistes de la paraula, uns propagadors de cants bells. Oh! quin esplet donaria una sembrada aixís en lo nostre poble, entre aquets senzills y espontanis cantayres, tot y bandejant cants que sinó embruteixen, desnacionalisen, que converteixen lo cantar en única correlació de notes, ó son motiu d'agravis y renyines! A vosaltres cantayres nacionalistes m'adresso: no vos sembla que es hora d'afegir aquest conreu, al floreixent camp de la re-nacionalisació de Catalunya?

JOSEP ARAT Y STA

La Real Asociación de Cazadores de Barcelona

Alló dels jochs de cartes *marcats* no va ser fet ab cap mala intenció.

Era (jagafinse, que no cayguessin!) un erro del fabricant.

Tant es aixís, qu'are, quan s'entreguen els jochs van dintre d'un sobre pera que ningú 'ls hagi pogut marcar.

Aixó prova dues coses: 1.ª que la culpa era del fabricant (?); 2.ª que se segueix jugant al TOURNAMENT.

De manera que l'governador aré té doble feyna a perseguir a n'AQUEIXOS FABRICANTS (?) que marquen els jochs y a prohibir (?) que's jugui a la real.

Pro l'bon senyor podrà dir:

¿Qué vénen ab romansos, are? Una feyna sola no la podria fer, y are voldrien qu'en fés dues?

Lo millor será deixarho corre...

Y veusaquí que l'bon governador dorm y 'ls de la real, nó. Perque, es alló que diuhen:

Qui juga no dorm.

Pro qui dorm, deixa jugar.

K. TA. LA.

¡CU-CUT! denunciati

El darrer número del festiu confrare ha estat denunciati.

Hi ha qui s'estranya de que 'ls causants de la denuncia hagin estat uns melons.

¿Qué's créyen? Les denuncies sempre provenen de melons ó de carabasses.

Desitgem qu'en surti bé.

COPS AL BULTO

Llegim en el *liberal* del dimecres de la setmana passada:

"En algunos círculos hemos oído esta tarde comentar en tonos vivos el texto de un telegrama dirigido desde ésta a los periódicos de Madrid llegados hoy, en el que se atribuye a los elementos de Solidaridad la decisión de dar tregua a sus campañas hasta el 26 del corriente, fecha en que se supone habrá indulto general con motivo del santo de la reina."

Como en el citado telegrama se trasluce una intimación al Gobierno, en el caso de que las promesas de indulto no se realicen del modo más amplio y generoso, algunos elementos no se recatan en juzgar de gran inoportunidad política el telegrama de referencia, de ser ciertos los extremos que en él se apuntan."

Ara diguin si han llegit res que denoti més mala fe y més perversa intenció que les anteriors ratlles.

Es ben clar que a lo que's tira es a que no s'otorgui l'indult de que s'ha vingut parlant.

Y la trama es burda y vella. Un telegrama redactat sino pel mateix *liberal*, per algú que está d'acort ab ell en son odi a Catalunya, que s'envia a la premsa rotativa; aquesta l'inserta, el *liberal* el comenta y l'infla, com ell tantes vegades ha fet, pera fer atmósfera en contra del indult y procurar que aquest no s'otorgui, y en acabat donar la culpa als catalans.

Se coneix que'l diari que ab ses embusteries ha ficat a la presó a n'en Manau, se desespera de pensar que ab un indult se li pot escapar la seva víctima, resultant inútil les totes les falsitats estampades pera lograr sa perdicó.

Y pera conseguirho recurreix a noves falsitats.

Perque no cal dir que'l tal telegrama es una nova embusteria, desmentida pel miting solidari de La Bisbal, y pels de Sada, Badalona y Vilanova, contra la forma en que's volen fer els tractats de comers.

Pera'ls poch que encare puguin creure ab les promeses de *descentralización* dels governants:

«Ara resulta que preparen una nova llei pera que'ls mestres d'estudi sols depenguin del ministeri.

Donem el pesam als pobres mestres; no més això hi faltava pera acabar d'anar malament.

«Però perquè se fa aquesta reforma? preguntaran vostres.

El projecte del ministre ho contesta perfectament.

«Esto obligará a una inspección perfecta en la enseñanza, y para ello se crea una Junta Superior de Educación nacional y un servicio de alta inspección, que consumirá unas 33.250 pesetas.»

«Ho volen més clar? la reforma servirà pera que uns quants correligionaris que sols tindran el mèrit de ser parents o amichs del ministre, se donguin la gran vida cobrant aquestes 33.250 pessetes, mentres els mestres d'estudi passen una vida miserable.

Perque protegir als amichs y parents es la única cosa que saben fer be els que'ns governen.

Y'ls mestres d'estudi que's reventin.

El fill d'en Navarroerverter, que despenya un càrrech d'aquells que cobren molts diners l'altre dia en una reunió de la Junta de Presons va dir que ell estimava molt a Barcelona.

Ho comprenem, perque'ls testos s'assemblen a les olles.

Y ab que tingui a la nostra ciutat la meytat tant sols d'estimació de la que'n té'l seu pare, verdaderament que seria un carinyo rabios.

Estem arreglats ab la familia d'en Navarro... erre, erre; el pare ab els tractats de comers fets d'amagatots, sembla que's proposi arruinar la industria catalana sumint en la miseria als mils d'obers que de ella'n viuen, y per torna l' fill encare pretén rifarsens. ¡Quina familia!

El senyor Giner de los Ríos s'ha empenyat en ferse célebre. Després de la pensada de voler ficar a la presó als que toquessin *Els Segadors*, va sortir ab la creació de deu dentistes pagats per l'Ajuntament pera fer revisar la dentadura dels alumnes de les escoles municipals.

Y no cal dir que al presentar la proposició també va proposar els noms dels agraciats.

A la sessió passada ab motiu de combatre l' nombrament d'un empleat, un regidor regionalista li va plantar devant dels nassos una carta firmada per ell mateix y dirigida al propi interessat, en la que prometia apoyar son nombrament. Y donchs? ¿Cóm ha sigut aquest cambi? ¿Que ha rebut contraordre del ex emperador?

Peró en Giner tan *campante*, rumiant alguna altra extravagancia pera la sessió que ve.

Rigorosament històric.

La escena en un carrer de la barriada de Sant Gervasi.

Un home truca en una casa y entrega el *liberal*.

—¿Qué es això?—li pregunten.

—Es "el liberal", por si quiere suscribirse.

—No, senyor, aquí no volém diaris embusteros ni calumniadors.

L'home recull el diari y se'n va a la casa del costat, ahont també l' deixa, escapant desseguida per por d'un altre xasco; però en quant se n'enteren desseguida l' criden.

—Vinguil! Vinguil!

L'home torna.

—Tregui d'aquí aquesta porqueria,—li diuen de dintre la casa.

—Yo soy un empleado,—diu l'home tot avergonyit.

—Sí, home, sí; però treguem de casa aquesta peste.—

Y'l repartidor no va entrar en cap més casa d'aquell carrer.

Nosaltres no cal dir que'ns n'alegrém; el poble que rebutja als calumniadors honra a la veritat.

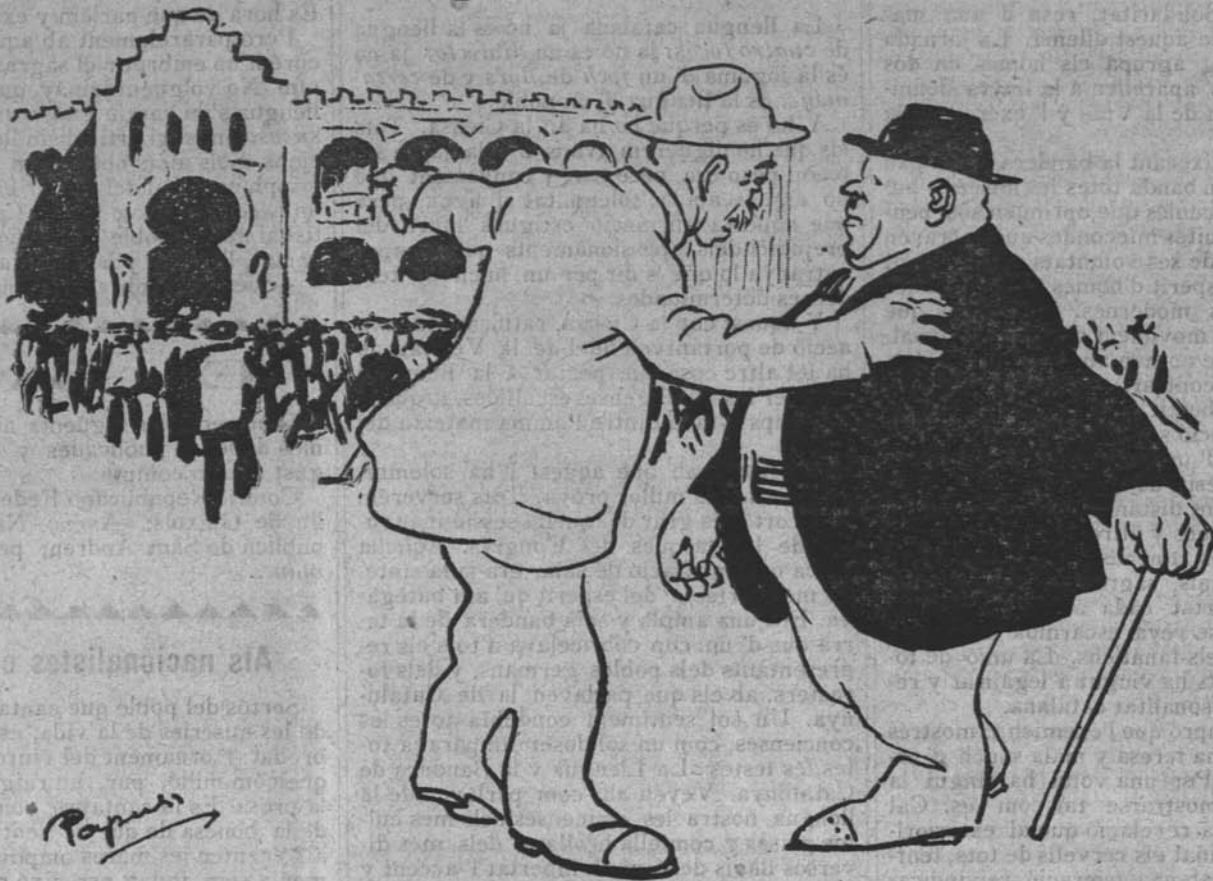
Y en quant a *el liberal* ja ho veuen: ni de franch el volen.

Ab els números li passa igual que ab els redactors: que en pocs dies han sigut expulsats del Centre de viatjants y del Congrés dels forners, no haventho sigut del Foment y del Congrés de la llengua catalana per no haverhi acudit, l'únich recurs que té pera estalviar-se un *miquel*.

Y are compari la repugnancia que aquest diari causa no solzament als catalanistes sino a tot el públich imparcial, ab el respecte que tots sentim per la seva víctima, per en Manau, que'l dia que surti de la presó, a tot arreu el rebran ab els brassos oberts.

R. I. U.

El miting de diumenge que vé

—¿Qué hi ha a la Plassa?
—Van a donar la puntilla a n' en Ierroux.

Consell General Ordinari de Representants de la UNIO CATALANISTA

El dia 28 del corrent mes, a les deu del matí y en el lloch social de l' Aplech Catalanista Republicà, se celebrará el Consell General ordinari, en quin, després dels assumptos corresponents, s' elegirá Vis-president, Tresorer y un Vocal.

FUETADES

Els autors d' una insupstancialitat de *gènera chico* estrenada darrerament a Novetats, s' han queixat al governador perque l' empresa d' aquest teatre no 'ls ha satisfet els gastos del seu viatge a Barcelona y els drets de les primeres representacions.

Nosaltres som partidaris de que's castigui a l' informal empresa.

Aixó de portar aquí gent d'allà dalt, no's pot tolerar ni que sigui sense pagalsi els gastos.

El fill del ministre d' Hisenda ha anat a Figueres a veure engarjoliar els penats al nou establiment penitenciari d' aquella població.

Diuen, que l' nostre visitant no se sabia avenir de que 'ls catalans encare demanessin més coses al seu pare, quan el govern ens obsequiava portant-nos els presiris a parells.

Els que volen regenerarnos per l' influensa anglesa s' equivoquen.

Serem nosaltres que regenerarem a Anglaterra per l' influensa espanyola.

En volen una prova?

Donchs mirin, la reyna ja sab dir: *¡Estúpido!*

Ho va dir, fa pocs dies, en una *corrida de toros* a un picadó que s' espantava devant d' un badallet.

Un amich ens escriu de Valls lo següent:

«Vaig esser testimoni no fa gayres dies d' un fet que demostra fins ahont arriba la manca de tolerancia de que estau posseïts els subdits de Ierroux.

Un viatjant de comers estava assegut en el café de can Baró, de Valls, llegint *El Poble Català*, quan de sobte se li abrahonà un tal Martorell, també viatjant, secretari incondicional del Baró dels Josepets, y li feu a bossins el periódich.

L'agredit respongué complidament al insult, y li feren costat totes les persones dignes que's trobaven congregades en el local esmentat.»

Vaja, que si aquests czaristes son els que han de portarnos la República, estem ben llestos!

Desde nostres columnes, donem a la distingida dama Na Elvira Granerí les més grans mercès per la delicada atenció que tingué d' enviar a nostre company Manau la toya de flors que rebé de mans de N' Antoni de P. Campmany, en la festa organitzada per el Centre Industrial de Sabadell y a benefici de «La Reixa».

Igualment hem de darles a la simpatiquíssima senyoreta Na Teresa Parellada, que l' obsequià ab una hermosa bossa de seda plena de dolços y en la que primorosament brodada per ella mateixa, s' hi llegeix una entusiasta dedicatoria al entorn d' un escut de Catalunya.

Aquestes fineses de les dones catalanes demostren una volta més l' amor que tenen als qui defensen les aspiracions de nostra patria.

Jamás nosotros iremos
del brazo con los carlistas...
Y van junts ab el govern
monárquich y centralista!

L' Unamuno ha donat una conferencia... El tema era *La Solidaridad Española*. Y efectivament la «Solidaritat Espanyola» ha brillado por su ausencia, car ni solzament la esmentá.

Lo que 'ns va conmourer més de la conferencia de l' Unamuno va ser el seguit de descubriments que feu:

- 1.er Que quan veu la bandera catalana, veu que es formada de dugues banderes espanyoles (I).
- 2.on Que quan va neixer, va morir.
- 3.er Que certa llei atentatoria a la llibertat del pensament, a Catalunya, sigui aprobada per cobardia d' un parlament d' oligarques.
- 4.ri Que l' creixement y mort de les llengües obeeix a lleys perfectament ineludibles.

Apuntin quatre, senyor Unamuno.

Si hi havia algú que encara confiava ab en So-brassada pera salvar la industria catalana, se ne haurá emportat un bon xasco.

La *Epoca* del divendres fa constar que els conservadors no son enemichs dels tractats de comers. Sembla que canti el *Tio yo no he sido*.

Se tracta d' enviar un album de firmes a n' en Ierroux.

Ens hi juguém un peix que no hi firmará cap vehi de la plassa de Letamendi.

el progreso, al donar compte de la arribada d' en Ierroux a Reus, diu que's inútil citar noms pera enumerar les persones que hi havien.

Y tant, perque com que no hi havia cap dels diputats, ni ningú de significació dintre del partit republicà, se veuria ab el compromís de posar noms de persones molt conegudes... a casa seva.

Y convé que 'ls seus seguiteixin badant.

Diumenge vinent el nostre company En Pere B. Tarragó donará a la «Joventut Solidarista» d' Arenys de Mar una conferencia sobre la *Necesitat de que l' jovent entri en la vida política y sa influencia en la Solidaritat Catalana*.

Diumenge al demati tindrà lloch a les Arenes un important miting de Solidaritat Catalana quina transcendencia es ja de tothom prou coneguda.

Per aixó a LA TRALLA sols li resta fer pública la seva adhesió al acte de protesta catalana y recomenar a tots els seus amichs l' asistencia al mateix.

No s' ha rebut cap desautorisació contra cap dels congressistes que han vingut a pendre part al Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana.

el liberal (no cal pas dirho) NO HA ESTAT CONVIDAT AL CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA.

VIC. y ME.

ALS INCENDIARIS

Ja hi heu tornat, miserables, a cremar lo que representava l' ofrena d' un Poble a un home digne y honrat.

Ja hi heu tornat com l' any passat, cobarts pensantvos enderrocar ab una flamarada, tota una Historia.

No ho lograreu, empró; que les flames rogenques del llorer y l' roure n' encenen d' altres en nostres pits, en els pits dels Catalans conscients, dels aymants de la Democracia, de la Justicia, de la Tolerancia.

Revolucionaris (?) ab mistos del govern quan no podeu treure proves de vostres mentides eternes, preteneu demostrar a tothom que sou valents... y cremeu banderes perque esteu segurs de que *detrás de ellas no hay hombres*.

Vosaltres l'any que ve hi tornareu a cremar lo indefens, y'ls altres anys també, mes penseu que si descendensa tindreu pera cometre barbretats, també la tindrem nosaltres pera anarvos malehint, potser pera expulsarvos d'aquesta terra que no s'obre pera engulirvos d'una vegada.

La estatua d' En Casanova ha rebut un nou escalf. ¡Sigui Ella la que'ns animi a seguir endevant nostra empena de deslliurancia!

Molts dels que acudiren al peu de la estatua d' En Casanova poch després del incendi de les corones guarden trossets de les cintes.

Un dels nacionalistes ne recullí un bossi de la que oferí en Lluís Manau y la portará com a record.

Un amich nostre's queixava de la barbretat comesa a un policia qui li respongué:

...Al fin y al cabo, ya estaba todo seco...!

Aquest policia era l' NÚMERO 65.

A darrera hora (dimecres mati) son molts els qu' ens diuen que l' diumenge, avans d' anar al Miting de *Les Arenes*, aniran al *Passeig del 20 de Maig* a visitar la Estatua del gran Català En Rafel de Casanova.

LA TRALLA proposa a tots els Catalans que vagin a rendir tribut a la Estatua d' En Casanova portantli una flor ó un ram de llorer per petits que sien.

NACIONALISTES! Si compréu a les cases retolades en Català aumentaréu llur nombre.

CASES RECOMANABLES

Pere Grifell. — Venda de géneros de punt a la menuda. — Tapineria 8, tda. Barcelona. — Perruqueria de Mañosa. — Rambla, 183. — Sabadell.

Farmacia. Francesch Solá y Bosch. — Ludovico, 3. Amer (Girona).

Feliu Germans. — Impressors. — Tapineria, 34, Barcelona.

Cristófol Salló. — Agent de transports. — Casp, 40, Barcelona.

Imp. LA REMATEHNSA, Xucld, 13, baixos